

Kimberley 'Ik ben altijd bang dat ze mijn kinderen afpakken, omdat ik een alleenstaande moeder ben'

Foto: ANP | Marcel van den Bergh

Kimberley kwam op 14-jarige leeftijd op straat te staan, toen zij wegliep uit een jeugdinstelling. Ze belandde in de prostitutie, raakte verslaafd en verbrak het contact met haar ouders. Nu ze zelf moeder is, wil ze graag onder de radar van instanties blijven. Ook nu ze weet dat haar gezin ondersteuning nodig heeft. Vanwege haar eigen ervaring is ze bang dat haar kinderen uit huis worden geplaatst en houdt ze jeugdzorg liever op afstand. Toch heeft ze nu een gezinscoach.

Kimberley is 43 jaar en woont samen met haar twee dochters van 3 en 17 jaar. Haar gezinswoning met voortuintje ligt in een hofje en kijkt uit op een gemeenschappelijke speeltuin. Kimberley heeft haar blonde haar in een hoge paardenstaart en op haar armen heeft ze verschillende tatoeages. Haar dochters zijn ook thuis. De driejarige drinkt uit haar drinkbeker en groet met een *high five*. Haar puberdochter geeft beleefd een hand, met haar mobiel in haar andere hand. Uit alles blijkt dat Kimberley met haar dochters als gezin gezien wil worden, maar ze vertelt dat ze zich door de buitenwereld niet altijd als capabel gezien voelt. 'In deze maatschappij word je als alleenstaande moeder, met ADHD en een uitkering, als niet capabel of half labiel gezien. Je wordt gewoon onzeker gemaakt. [...] Alsof je minder bent dan iemand met een koophuis, die getrouwd is en kinderen heeft. Alsof je beter voor je kinderen kan zorgen als je met man en vrouw bent, daar geloof ik niet in [...]. En

als ik mijn moeder dan meeneem – die is juriste – dan word ik ineens wel serieus genomen.'

Uit huis geplaatst

Kimberley begint haar verhaal door te vertellen over haar vroege kinderjaren. Samen met haar ouders en haar zus groeit ze op in een 'normaal arbeidersgezin'. Als kind is Kimberley vaak en snel boos, op school gaat het niet fijn en ze heeft vaak ruzie. Haar ouders laten haar onderzoeken. Ze krijgt een ADHD-diagnose en krijgt daarvoor medicatie, maar Kimberley beschrijft dat dat niet goed gaat. Als ze negen jaar is wordt ze uit huis geplaatst en komt ze terecht in een gesloten jeugdinstelling. Kimberley verblijft hier een aantal jaren en keert dan weer terug naar huis, maar dat gaat mis en weer wordt ze uit huis geplaatst. Ze is dan 12 jaar en komt in een jeugdinstelling waar ze iets meer bewegingsvrijheid heeft. 'Ze hadden wel een hek, maar het

was niet zo super extreem gesloten als waar ik heb gezeten toen ik jong was.' Ze krijgen als gezin ook therapie, die ze als onprettig ervaart: 'Dat was ook een hele rare therapie, dan moest ik op de grond gaan zitten en mijn ouders op de tafel staan, zo van dat ik dan maar eens moest weten dat mijn ouders de baas waren en niet ik.'

'Ik had echt zoiets als kind: ik krijg wel hulp, maar iedereen is tegen mij.'

Omdat Kimberley onder toezicht is gesteld, krijgt het gezin, zo vertelt ze, een voogd toegewezen. 'Het leek wel alsof zij mijn moeder was en zij alles besliste en ook voor mijn ouders. Het was gewoon niet menselijk meer. Ik had echt zoiets als kind: ik krijg wel hulp, maar iedereen is tegen mij. [...] Het maakt niet uit of ik het goed of fout doe, ik heb toch dat stempel al. Dus ik ben altijd fout.' Kimberley loopt weg uit de jeugdinrichting als ze 14 jaar oud is. Ze verneemt dat ze op de wachtlijst is geplaatst voor een gesloten jeugdinrichting, waar ze tot haar 21^e kan verblijven. Ze besluit al het contact met haar ouders te verbreken. 'Op een gegeven moment ga je als kind ook denken: ja, mijn zus woont thuis en ik word iedere keer ergens heen gestuurd. Hee, laat maar!'

Rondzwerven op straat

Ze vertelt dat ze op dat moment 14 jaar en alleen is, geen geld heeft en op straat staat. 'Nou, toen ben ik eerst in een patatzaak gaan zitten, en die jongen [die daar werkt] heeft mij toen geholpen aan een slaapplek voor die nacht. En de volgende dag ging ik toch weer op straat rondzwerven en toen leerde ik een meisje kennen. Zij was 13 en ook van huis weg, geen contact met haar ouders en zij werkte in een seksclub. Ik had geen geld, niks, en ik wist niet wat ik moest doen. Toen heb ik gezegd: Ik ga wel meekijken. Je komt daar binnen en je verzint een naam. [...] En zo kwam van het een het ander en toen rolde ik in die wereld. Ik heb toen jaren geen contact met mijn ouders gehad, ik leefde en woonde in seksclubs.'

De seksclub werd op haar 14^e haar woon- en werkplaats en al snel volgt verslaving. 'Ik was verslaafd aan alcohol, cocaïne en wiet, want je kan die dingen ook niet nuchter doen. Ik ben jaren verslaafd geweest en er zelf ook weer vanaf gekomen. Mijn geluk is geweest dat ik heel erg bang ben geworden, omdat er een paar mensen overleden door slecht spul dat in omloop was: cocaïne met gestampt glas erin.'

Een normaal leven opbouwen

Het omslagpunt in Kimberley's leven komt wanneer ze via een kennis een vrouw leert kennen. Een vrouw die Kimberley tot op de dag van vandaag haar Surinaamse moeder noemt. 'Ik had al die tijd geen vaste woon- of verblijfplaats, toen kwam ik bij een Surinaamse vrouw in huis en daar kon ik me ook inschrijven, dus vanaf dat moment kon ik iets gaan opbouwen, zeg maar een normaal leven.' Het werk in de prostitutie bleef ze nog een paar jaar doen, maar niet meer

zoveel. Ze regelde haar papieren, een kamer en een uitkering. 'Toen ik dat gedaan had, heb ik pas weer contact opgenomen met mijn ouders. Ik was een jaar of 24.'

Vanaf dat moment vertelt Kimberley dat het wat beter met haar gaat. Ze krijgt een vriend, raakt zwanger en bevalt op haar 27^e van haar eerste dochter. Maar de vader van haar dochter heeft 'losse handjes en toen kwam jeugdzorg erbij. Nou, toen werd ik ook bang natuurlijk en heb ik gezegd: "Ik blijf niet in die situatie. Ik ga met mijn kind terug naar mijn geboortestad", waar ik urgentie kreeg voor een woning.' De angst die Kimberley noemt, komt voort uit haar eigen ervaringen met de gezinsvoogd, de ondertoezichtstelling (OTS) en de jeugdinrichtingen. Ze is bang dat de instanties haar kind afpakken of uit huis plaatsen. Daarom verhuist ze. 'Ja dat klinkt heel raar, maar ik wil onder de radar blijven. Dadelijk pakken ze mijn kind af. Omdat ik toch het gevoel heb dat ik veroordeeld word in deze maatschappij als alleenstaande moeder. Omdat je dan toch meer gezien wordt als labiel, dan als je met zijn tweeën een gezin hebt.' Die angst is na 16 jaar nog niet weg.

In de verdedigingsmodus

Haar dochter is inmiddels een puber. En zoals het pubers betaamt, zoekt ze de grenzen op. Kimberley vertelt dat ze een aantal jaar geleden na een anonieme Veilig Thuis-melding 'de instanties op de stoep' krijgt. 'Ik werd wel bang. Ik dacht: twee tickets kopen en emigreren. Zulke scenario's kwamen er echt in mij op. [...] Ik heb altijd een leven gehad waarin ik voor mezelf moest vechten, dus ik stap meteen in de verdedigingsmodus. Ik moet mezelf en de kinderen beschermen tegen de maatschappij en tegen de regeltjes en al die dingen.' De melding volgt naar eigen zeggen na een woordenwisseling tussen Kimberley en haar oudste dochter. 'Soms ga je dan schreeuwen.' Kimberley vindt de melding vreselijk, vooral omdat het anoniem was. Het maakt haar zo bang voor 'de instanties' waarvan ze altijd op afstand wil blijven.

'Mijn vertrouwen in de hulpverlening is niet optimaal. Ik weet niet of dat ooit nog komt.'

Het gedrag van haar dochter blijft Kimberley zorgen baren en ze beschrijft dat ze haar angst voor de instanties trotseert. 'Ik had moeite met hulp zoeken, omdat ik zelf onder OTS stond en al die dingen heb meegemaakt. [...] Maar de oudste ging gewoon een beetje de verkeerde kant op. Ze ging blowen met haar vrienden en werd een beetje agressief thuis en die dingen.' Ze besluit – mede vanwege de angst na de Veilig Thuis-melding – om hulp te zoeken voor haar dochter, via de welzijnsorganisatie in de wijk: 'Ik dacht: ik moet het toch proberen. Is het niet voor mezelf, dan is het voor mijn kind.' Door de dingen die zij zelf in de jeugdzorg heeft meegemaakt, is ze bang dat haar kinderen hetzelfde zal overkomen. 'Dan denk ik: dat moet ik voor zijn. Maar mijn vertrouwen in de hulpverlening is niet optimaal.'

Ik weet niet of dat ooit nog komt. Dat moet ik eerlijk zeggen, omdat ik altijd bang ben dat ze mijn kinderen afpakken omdat ik een alleenstaande moeder ben.'

Vertrouwen moet groeien

Ze krijgt hulp in de vorm van een gezinscoach, vooral omdat ze met vragen zit over haar puberende dochter. De gezinscoach en Kimberley spreken eerlijk met elkaar over de wederzijdse verwachtingen. Kimberley stelt daarbij een harde voorwaarde: 'Ik heb toen tegen haar gezegd: Ik wil geen jeugdzorg erbij!' De gezinscoach belooft dat en houdt zich aan haar woord. In het begin praatten ze over alles: het opvoeden van kinderen, van pubers in het bijzonder, het leven van Kimberley en waar haar ondersteuningsbehoeften liggen. Het vertrouwen in haar gezinscoach heeft moeten groeien. Maar de gezinscoach zette volgens Kimberley de eerste maanden vooral in op het luisteren naar de verhalen die Kimberley wilde vertellen. Ze is niet belerend, zegt niet wat Kimberley moet doen. En dat is volledig nieuw voor Kimberley.

'Je hebt meer ervaringsdeskundigen nodig.'

Kimberley ziet haar gezinscoach niet als onderdeel van het systeem dat ze zo hekelt, omdat ze vindt dat het mensen reduceert tot categorieën en daarmee ontmenselijkt. 'Zij is gewoon menselijk, *down to earth*, zij praat niet als gemaakt.' Kimberley doelt op hulpverleners die alles doen volgens de regels uit het boekje waaruit ze hebben gestudeerd. 'Zo'n zeg maar tekstboekje en "Dit zijn mijn regels. Ja, en zo werkt het en zo hoor je het te zeggen in de maatschappij." [...] Maar wie bepaalt wat goed of fout is?' Volgens Kimberley moet er meer menselijkheid terug in het systeem, dat er iemand tegenover haar zit die haar begrijpt.

'Daarom zeg ik: Je hebt meer ervaringsdeskundigen nodig. Ik denk dat iemand, als ze iemand tegenover zich hebben die weet waar die over praat, die zelf dingen meegemaakt heeft, dat iemand dan ook sneller die drempel overgaat. Weet je wel, in plaats van iemand die altijd thuis bij papa en mama heeft gewoond, niks heeft meegemaakt, in de

boeken heeft gestudeerd. [...] In die boeken leer je dan hoe jij standaard moet handelen in situaties, terwijl: het zijn toch weer andere mensen. Ik denk dat dat in Nederland wat menselijker kan.'

'Gezinnen moeten worden ondersteund aan huis en niet daarbuiten.'

Kimberley geeft aan nu rust te hebben. De begeleiding van de gezinscoach bevalt en het gaat volgens haar perfect. 'Ja, ik heb geen schulden, alles is netjes. Ik heb mijn huis, ik heb mijn kinderen. Voor de rest gaat het gewoon goed.' Wat ze terugkijkend nodig had gehad als kind? 'Iemand als mijn gezinscoach. Dat onze gezinsvoogd meer een gezinscoach was. Daar hebben ouders ook wat aan. Gezinnen moeten worden ondersteund aan huis en niet daarbuiten.'

Wat zien we in het verhaal van Kimberley?

- Kimberley heeft door negatieve ervaringen in de jeugdzorg weinig vertrouwen in instanties. Het gevolg hiervan voor haar is dat zij met haar gezin altijd onder de radar wenst te blijven en daardoor niet de hulp vraagt die ze wel nodig heeft (gehad).
- Voor Kimberley is een gezinscoach die niet belerend is van belang om hulp te accepteren.
- Volgens Kimberley maakt het uit als er onder hulpverleners ook ervaringsdeskundigen zijn. Dan kan zij haar hulpvraag beter kunnen formuleren.
- Kimberley heeft regelmatig ervaren een stempel opgeplakt te krijgen door hulpverleners. Dat zorgt ervoor dat ze weinig vertrouwen heeft in de hulpverlening.
- Kimberley wil zichzelf en haar kinderen beschermen. Ze probeert haar negatieve ervaringen uit haar eigen jeugd niet in de weg te laten staan om hulp toe te laten en anderen te vertrouwen. Ze vindt dat ze haar leven nu goed op orde heeft.